

3D-printere, pizza og plastikduft

Over trappeskakten ved H. C. Ørstedes Vej 5, Frederiksberg lyser et lille diode-oplyst skilt op i efterårsnatten; "Labitat - Copenhagen Hacker Space". De hjemmelavede, men gennemførte låseinstallationer på den afskallede kælderdoor, afslører beboernes forkærlighed for elektronik, teknik og nytænkning

Af Eva Mærsk. Evmae09@student.sdu.dk

I Labitats kælderrum, mellem elektronik, værktøj og pizza-bakker dyrker teknik-nørdere deres ideer og projekter. Omkring 30 personer besøger jævnligt det københavnske hackerspace, hvor mildt anarki og kreativitet skaber et miljø, hvor maskiner og elektronik omdannes, genbruges og nytænkes.

Limbo-hylder med alt godt fra skrot

Det første indtryk man får af Labitat er virvar; Gammelt og nyt elektronik - printere, skærme, ledninger og elektroniske dimser - kravler omkring på væggene i de store kælderrum. Kasser i alle farver og størrelser er placeret, så den uindviede aldrig ville kunne skabe sig et overblik. De fleste ting som ligger i de store kasser, eller på "Limbo-hylderne" - hvor gammelt elektronik med uvis skæbne bliver placeret - er doneret udefra eller gamle projekter som ikke er blevet til noget.

"Vi har enormt meget kvalitetsbras" fortæller

Michael Möller, mens han hjemmefantaserer en kasse på en hylde. *"De fleste af de maskiner vi har her, har været på vej til skrot - men så har vi været heldige at få dem. Men nogle af vores maskiner skal pusles og nusles om for at de virker".*

Et kig ind på en del af Labitats lager af elektroniks udstyr

Skiltet som hænger på vej ned til Labitat på H. C. Ørstedes Vej 15 på Frederiksberg

Og så er det godt at man er et sted som Labitat.

"De fleste af vores medlemmer er teknisk interesserede i en eller anden grad" fortæller Michael *"man kan altid få hjælp hernede - det er hele ideen med spacet".*

3D-printerens børnebørn

Han startede selv med at komme på Labitat, fordi han ville bygge sin helt egen 3D-printer;

"Jeg havde søgt lidt på nettet og fundet nogle firmaer som solgte 3D-printere. Men pludselig opdagede

jeg at der var nogle hobbyister som selv sad og lavede dem. Og jeg tænkte 'Kan man det?!'", fortæller han, mens han fingerer med en rulle gult varmetålende tape, som skal bruges til at fixe en af Labitats vigtigste 3D-printere;

RepRap er en form for open source 3D-printer, og betyder 'self-replicating rapid prototyper'.

En anden af spacets brugere - Michael Holm - lavede i 2009 den første hjemmebyggede RepRap i Danmark. Den hænger nu i Labitat. På denne første 3D-printer, blev delene til den 3D-printer som Michael nu arbejder på, printet. Denne printer har printet dele til alle de printere som hænger i rummet, samt en hel del flere.

"Denne er nok den mest succesrige printer vi har haft. Den er to år gammel, og den har vel fået mellem 20 og 30 "børn", i den tid den har stået her" fortæller Michael. Han arbejder dog ikke længere selv på at lave sin egen 3D-printer;

"Det er jo ikke raketvidenskab" fortæller han grinende, mens hans opmærksomhed stadig er fanget af den printer, han ikke kan få til at virke. *"Nu er jeg mere begyndt at sludre med folk hernede. Jeg kommer tit herned for at lave én ting - og så tre timer efter har jeg lavet en hel masse andet"*

Parforhold og anarki

Michael fortsætter med at fortælle om de forskellige rengøringsopgaver og praktisk arbejde, som også er en del af det at være på Labitat.

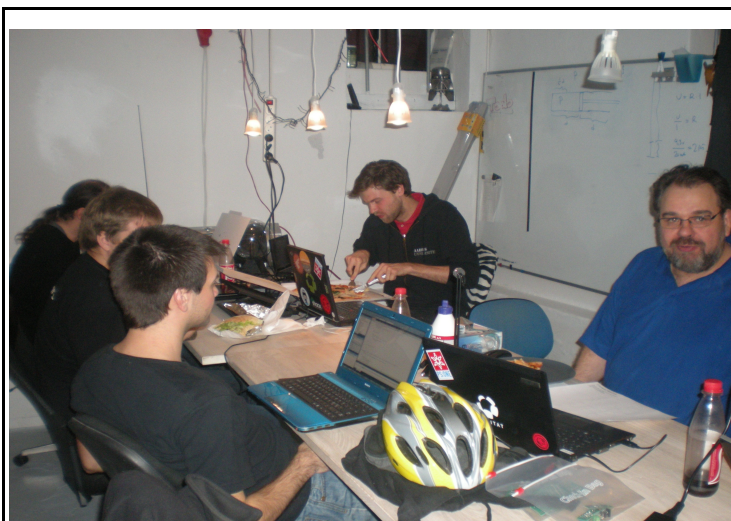

Michael Möller igang med at reparere LabitatS 3D-printer - En RepRap Mendel

"Det er jo frit for alle at komme og lege. Det lugter lidt af god gammel hippiekultur - sagt på den venligste måde selvfølgelig" smiler han og uddyber smågrinende *"det fungerer lidt ligesom at være i et parforhold. Nogle rydder mere op end andre"*.

Labitat består, udover Michael Möller, af omkring 30 mennesker som regelmæssigt besøger "spacet" som brugerne omtaler Labitat. Udover de regelmæssige er der ca. 100 medlemmer, hvoraf

70 er betalende. Alle har deres eget projekt eller idé som de går og arbejder på. Labitat er ikke en homogen gruppe, men derimod en samling af mennesker med samme interesser, men med forskellige ideer.

Pizzaspisning ved laptopbordet. Fra højre Per Alvin Frederiksen, Emil Renner Berthing, Lasse, Asbjørn og Kristian

En anden af de aktive brugere af Labitat er Emil Renner Berthing. Han er matematiker fra Aarhus Universitet. Han omtaler sig selv som "teknisk set formand", men Labitat fungerer ikke som en normal forening;

"Alle vores beslutninger bliver taget på torsdagsmøderne. Vi forsøger, med vilje, ikke at holde så gammeldags foreningsagtigt" fortæller han.

Man skal derfor heller ikke betale medlemsgebyr i Labitat, men hvis man donerer 150 kr. eller mere om måneden kan man registrere et magnetkort og en kode til døren, så man har adgang til Labitat 24 timer i døgnet, alle ugens dage - undtagen tirsdag hvor der er åbent hus for nye medlemmer og andre interesserede.

"Det er meningen at, hvis man har en fed plan, så skal man bare gå i gang. Der er ikke meningen at man skal bede nogen om tilladelse" fortæller Emil, og uddyber "hvis du gør noget, så har du også autoritet til at bestemme hvordan det skal gøres".

Søjlen hvor oversvømmelserne fra 2011 og 2010 er noteret med tape

Oversvømmelser og nye lokaler

Selvom brugerne er meget glade for Labitat, ønsker de sig et større og nyere sted. De er nemlig både ramt af mangel på plads og flere oversvømmelser.

I både 2010 og 2011 var blev kælderlokalerne oversvømmede fortæller Emil og flere af Labitats brugere, mens de viser søljen frem, hvor nogen har noteret højden på vandstanden.

"Meget af vores elektronik blev oversvømmet og ødelagt. Det er også derfor vi nu har vores boghylder oppe i højden" fortæller Per Alvin Frederiksen, som sidder ved siden af Emil, ved Labitats store bord.

Men det er ikke kun pga. oversvømmelser og for lidt plads, at Labitat gerne vil flytte til andre lokaler.

"Det kunne være rigtig fedt at "bo" sammen med andre kreative mennesker med vilde ideer. For eksempel sammen med en systue eller måske et cykelværksted, og så have lokaler sammen med dem" fortæller Emil Renner Berthing."

Det er nok vores største ønske - mere plads".

På Labitats IRC-kanal, fortæller Emil dagen efter mit besøg;

"Labitat er kun noget i kraft af de cool'e mennesker der kommer og laver spændende ting. Jeg tror hackerspaces som Labitat, er en del af en naturlig udvikling. Det er helt normalt for folk at rode med knallerter og biler. Forhåbentligt bliver det også på et tidspunkt naturligt at gøre på samme måde med elektronik, teknik, 3D-print osv."

Labitat kan besøges på H. C. Ørstedes Vej 5, Frederiksberg. Der er åbent hus hver tirsdag, ellers kan man finde Labitat-folket på www.labitat.dk

---